

Περιήγηση

Σπάνια ένας τόπος στην Ελλάδα που στη βάση του αποτελείται από γυμνό και ξηρικό περιβάλλον έχει να παρουσιάσει τόσα πλουσιοπάροχα φυσικά και πολιτισμικά στοιχεία, όπως ο Αστακός της Ακαρνανίας. Τα ενδιαφέροντα στην ευρύτερη περιοχή του Ξηρομέρου είναι πολλά, αφού δεν προλαβαίνουμε να τα επισκεφτούμε και να χαρούμε την ομορφιά, την πρωτοτυπία και τη σύνθεσή τους. Η περιοχή του Αστακού διαθέτει ένα ιδιαίτερο ανάγλυφο και μian εσωτερική ποικιλία: την αγριάδα του ορεινού τοπίου αλλά και την γλυκύτητα επιθαλάσσιu μετώπου.

Αστακός

Το στολίδι της Ακαρνανίας

ΚΕΙΜΕΝΟ:

Κυριάκος Παπαγεωργίου

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ:

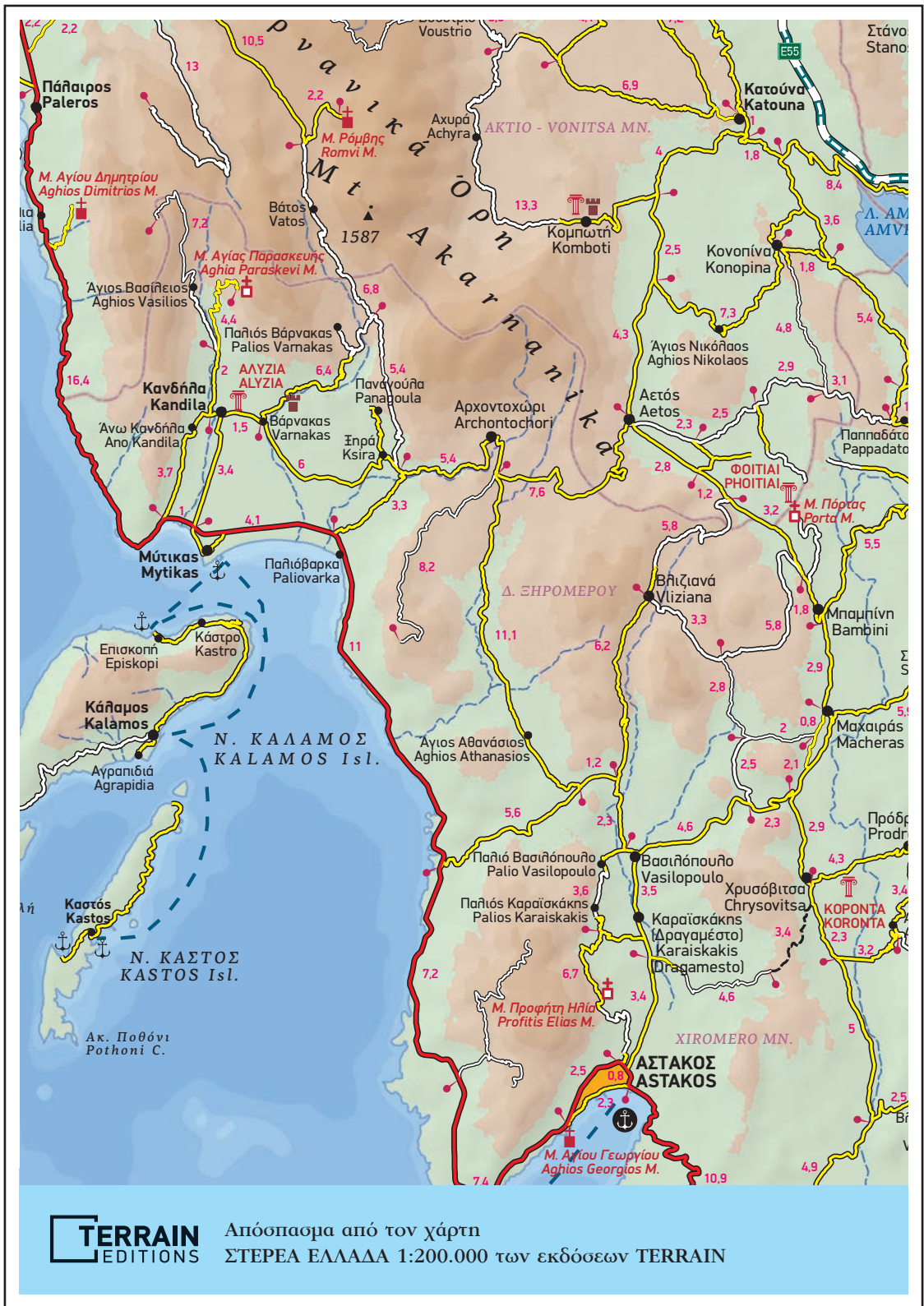
Άννα Καλαϊτζή

Σύμφωνα με τον Πλάτωνα (Συμπόσιον και Σοφιστής) τα πιο μεγάλα και πιο ωραία πράγματα στο σύμπαν είναι έργα της φύσης και της τύχης. Ο τόπος, το τοπίο, αποτελεί το πραγματικό στοιχείο του αντικείμενου κόσμου, είναι ο καθρέφτης. Ο άνθρωπος, υποκείμενο ον, και τα έργα του στοιχειοθετούν τα είδωλα, τις εικόνες, τα φαντάσματα. Επομένως, έχουμε από τη μια το πρωτότυπο, τον αντικειμενικό κόσμο, το αρχέτυπο της θεϊκής δημιουργίας, κι από την άλλη τον άνθρωπο ως μιμητή, αντιγραφέα του έξω κόσμου. Το περιβάλλον, λοιπόν, κάθε τόπου επιδρά άμεσα στον άνθρωπο που ζει σ' αυτό και τον διαμορφώνει. Η σχέση τόπου και ανθρώπου δημιουργεί τον πολιτισμό.

Ο κάθε τόπος της Ελλάδας μαρτυρά τον ιδιαίτερο πολιτισμό του ανθρώπου που έζησε εκεί, που διαμορφώθηκε από αυτόν αλλά και τον διαμόρφωσε, έτσι ώστε να μιλούμε σήμερα για τόπους εξαιρετικά σπουδαίους, μέτριους ή υποβαθμισμένους, ανάλογα με τη φυσική τους θέση, την αγριάδα, την ομορφιά, το ποικίλο υπόβαθρό τους, αλλά και το μέγεθος και την ποιότητα των παρεμβάσεων του ανθρώπου – στοιχεία που καθορίζουν την υπεροχή, την αυταξία τους.

Η Ελλάδα δεν στερείται τόπων με πολλαπλές και ιδιαίζουσες αλληλουχίες, αλλά σπάνια, μπορώ να πω, μια περιοχή, όπως αυτή του Αστακού της Ακαρνανίας, με το εκ πρώτης όψεως γυμνό, ξηρικό και σχεδόν άνυδρο φυσικό περιβάλλον της, συντίθεται από τόσα διαφορετικά κι αλληλοδιάδοχα φυσικά και πολιτισμικά στοιχεία που άπτονται του γεωφυσικού, αρχαιολογικού και θρησκευτικού χάρτη της περιοχής αλλά και της ανθρωπογεωγραφίας της.

Το Ξηρόμερο, και ειδικότερα ο Αστακός, δίχως να είναι η μεγάλη φυσική, αρχαιολογική ή θρησκευτική δεξαμενή της χώρα, διαθέτει μια ευρεία εσωτερική ποικιλία. Οδηγεί τον

Νεοκλασικό Καρασεβδά. Διατηρητέο από το 1988.

αναγνώστη του παράξενου τοπίου σε μια ξερή και δύσκολη ζώνη, που περιβάλλεται από ένα ιδιαίτερο φυσικό, ορεινό ανάγλυφο. Του αποκαλύπτει επίσης ένα εξαιρετικά πρωτότυπο επιθαλάσσιο περιβάλλον, που το διακοσμούν 20 ακατοίχτες βραχονησίδες, οι Εχινάδες νήσοι, οι οποίες φράζουν το

στόμιο του κολπίσκου του. Βρεθήκαμε, λοιπόν, μέσα σε μια συστάδα εκπλήξεων που μας οδήγησαν στη σωρευτική αποκάλυψη μουσικών, αφανέρωτων τοπίων, απρόσιτων στο κοινό μάτι όσο εξασκημένο κι αν είναι από την ταξιδιωτική εμπειρία του υποκείμενου περιηγητή και ιχνηλάτη.

Η καταπράσινη αυλή του ξενοδοχείου «ΣΤΡΑΤΟΣ», δίπλα στο κύμα, προσφέρει μοναδικές στιγμές χαλάρωσης και απόλαυσης όλες τις ώρες της ημέρας.

Στο λιμάνι του Αστακού φθάνουν καθημερινά τις πρώτες πρωινές ώρες τα καΐκια με τα ολόφρεσκα ψάρια του Ιονίου.

Η ενάλια πόλη, το πολεοδομικό της πρόσωπο, το λιμάνι, το λιθοβούνι της Βελούτσας, που σαν κρεμαστάρι απειλητικό ακροβολίζεται από πάνω της, τα νησιά που την περιβάλλουν και την προστατεύουν, τα ιστορικά πλησιοχώρια, τα μοναστήρια, οι σπηλιές, οι αρχαίοι ναοί, τα κάστρα, οι παλιοί οικισμοί, οι κυκλώπειες πύλες και οι πύργοι είναι μερικά μόνο από όσα, ατόφια ή κατάλοιπα, αντικρίζει κανείς στην περικλειστή ζώνη του Αστακού και στον στενό του περιγύρο.

Βρεθήκαμε στον Αστακό στα μέσα του Γενάρη –καταλύσαμε στο παραλιακό ξενοδοχείο «Στράτος»– και ξεκινήσαμε να αποκαλύψουμε τον τόπο και τους ανθρώπους του. Έχει σημασία πρώτα απ’ όλα ο άνθρωπος, διότι απ’ αυτόν εξαρτώνται και με αυτόν εξαργυρώνονται η τύχη, η περιπέτεια και η αποκάλυψη των μυστικών του τόπου σε μας τους τρίτους, που είμαστε αδαείς και απληροφόρητοι τόσο για το φυσικό όσο και για το πολιτιστικό και ιστορικό του υπόβαθρο.

Σε κάποιο από τα παραλιακά καταστήματα του Αστακού ο υπεύθυνος, που μας σέρβιρε τα νοστιμότητα μπακαλιάρικα του Ιονίου, κάθισε δίπλα μας, για να μας ρωτήσει πώς κι από τα μέρη του.

Όταν έμαθε τον σκοπό της επίσκεψής μας, δήλωσε ότι κατάγεται από τον Παλιό Καραϊσκάκη, πρώην Δραγαμέστο, που είναι ένας ολοκληρωτικά ερειπωμένος οικισμός, κι έπειτα ρώτησε αν έχουμε ακουστά τη σπηλιά του Κύκλωπα, το Καστρί, το μοναστήρι

1. Το θαυμάσιο νεοκλασικό Φάρρου στην πλατεία Αγίου Νικολάου. Το εσωτερικό του είναι εξίσου εντυπωσιακό και διατηρεί την αίγλη της ελληνικής μπελ-επόκ του παλιού αρχοντικού Λατακού των караβοκυραίων και των εμπόρων. Κτίστηκε το 1876.

Ως διατηρητέες οικίες νεοκλασικής τεχνοτροπίας έχουν χαρακτηριστεί 24 μέσα στην κωμόπολη. Πολλές από αυτές έχουν όμορφες τοιχογραφίες στο εσωτερικό τους, και περίτεχνες διακοσμημένες οροφές.

2. Το νεοκλασικό Σαμαρά στην παραλιακή οδό Βασιλέως Γεωργίου. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το θύρωμα της αυλόπορτας με την επιμελημένη καγκελόπορτα.

3. Νεοκλασικό Φ. Νικήτα
στην γωνία των οδών
Βασιλέως Γεωργίου και
Βασιλέως Κωνσταντίνου.

Ο Τάκης στην είσοδο της σπηλιάς του Κύκλωπα.

του Προφήτη Ηλία και τον αρχαίο ναό του Διός. «Όλα σε μια ενιαία και ομόρροπη κατεύθυνση», είπε, «βόρεια του Αστακού». Επειδή θεωρούμε τον άνθρωπο κινητήριο μοχλό της αποκάλυψης των μυστικών ενός τόπου, ζητήσαμε περισσότερες πληροφορίες και ο Τάκης από το Δραγαμέστο έγινε ο καταλυτικός πληροφοριοδότης μας, συνοδοιπόρος και σύντροφος για ολόκληρη σχεδόν την επόμενη μέρα. Μας ακολούθησε, ή μάλλον μας οδήγησε, δίχως για μια στιγμή να σκεφτεί την απώλεια της καθημερινής ασχολίας στο μαγαζί του, καθώς μάλιστα ήταν και μέρα Σάββατο, ή να βαρυκομήσει – όλα όσα ζήσαμε μαζί του απαιτούσαν δύσκολη, πολύωρη και βασανιστική διείσδυση, ξετρύπωμα και περπάτημα σε δύσβατα μέρη και κακοτράχαλες ατραπούς.

Η πρώτη μας κίνηση, όταν φύγαμε από τον Αστακό, ήταν η επίσκεψη στη Σπηλιά του Κύκλωπα, 1,5 χιλιόμετρα από εκεί. Με μισή καρδιά ακολούθησαμε τον οδηγό μας, καθώς μας φαινόταν υπερβολές και ονειροφантаσίες οι διηγήσεις του για τη σπηλιά σε αυτά τα μέρη. Με ακόμη λιγότερη διάθεση πήραμε να ανηφορίζουμε μέσα από έναν αγρό συρματοπλεγμένο κι έναν ελαιώνα ύστερα δίχως μονοπάτι ή σήμανση και δίχως να έχουμε ορατό προορισμό. Από πάνω μας ξεδίπλωνε μian άγρια γυμνότητα ένας πανύψηλος βράχος σε μορφή ορθοπλαγιάς, που τα ασβεστολιθικά του μελανώματα προδίκιζαν την ύπαρξη κοιλωμάτων και σπηλαίων. Ο Τάκης μπροστάρης, η Άννα πίσω του και τελευταίος και καταϊδρωμένος

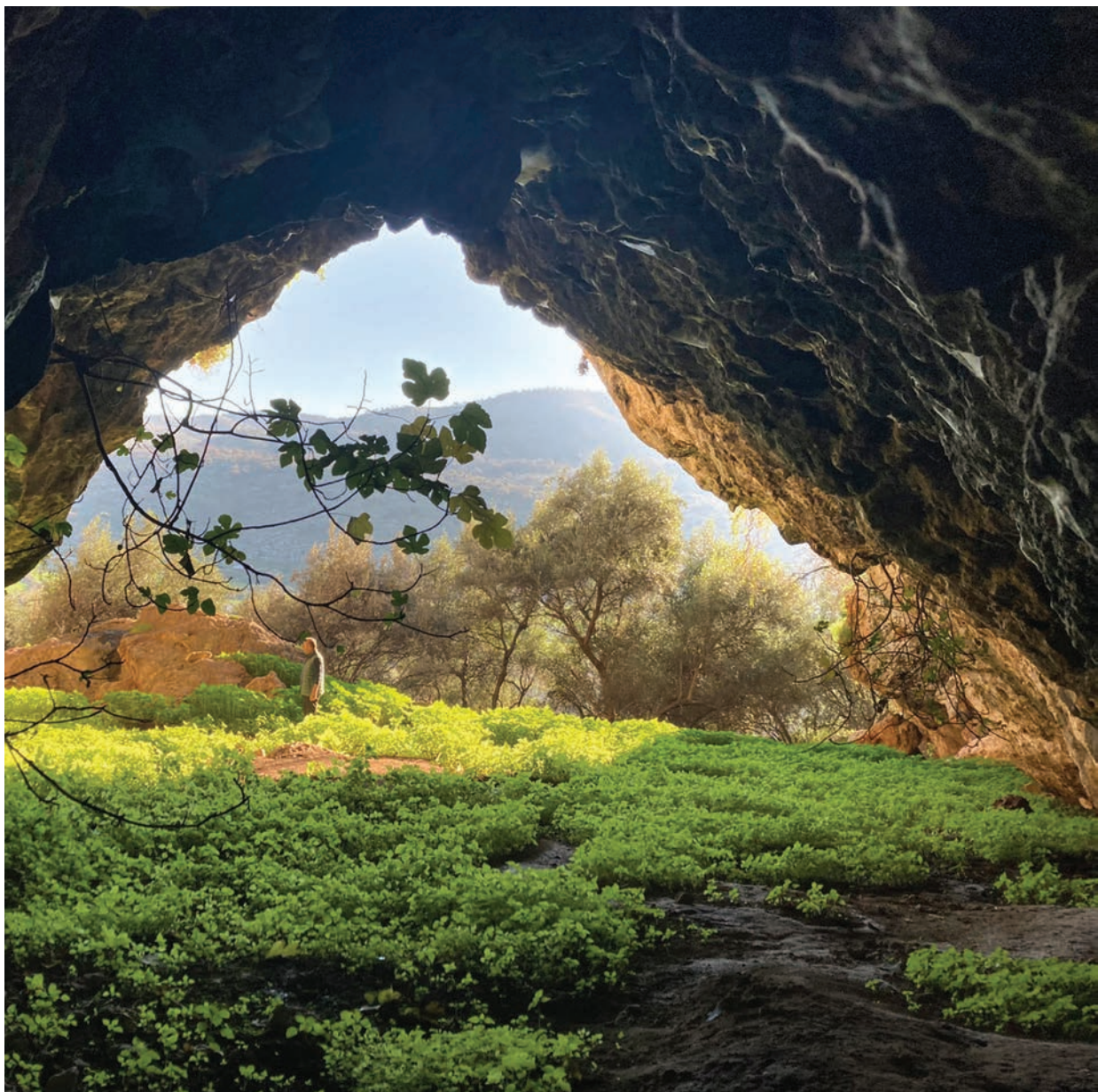
Οι κάθετες όψεις των βράχων μετά από κατολισθήσεις αιώνων, δημιουργούν την μυθική είσοδο στην σπηλιά του Κύκλωπα.

Εσωτερικό της σπηλιάς του Κύκλωπα.

εγώ. Αγκομαχώντας, πήραμε να δισσχίζουμε αδιάφορα ελαιοκτήματα μέσα από φρακτές ιδιοκτησίες και βρεθήκαμε σε μια ξαφνική ανφοριά που έδειχνε ότι δεν έβγαζε πουθενά. Έβγαξε όμως. Έπρεπε να χρησιμοποιούμε χέρια για να ανοίγουμε και να κλείνουμε πόρτες ή φράχτες, και πόδια για να σκαρφαλώνουμε πάνω σε πέτρες, βράχια, χλόη γλιστερή και υγρό χώμα. Στο

τέλος, βγήκαμε σε ένα ανοιχτό μέτωπο, μια επίπεδη επιφάνεια με χλόη και προβατίνες που έβοσκαν του καλού καιρού. Στο βάθος το βλέμμα ξετρύπωσε μια τριγωνική εμπασία με μορφή σπηλαιώδους άντρου που τράβηξε αυτόματα το θαυμαστικό μας ενδιαφέρον για τη δομή και τη μορφολογία της. «Σπήλαιο του Κύκλωπα Πολύφημου», λέει ο Τάκης, αλλά έπρεπε να μπούμε σε μεγάλο βάθος και να

εκτιμήσουμε τη συνολική του εικόνα, για να καταλάβουμε.

Ύστερα από την πρώτη εντύπωση, μας πήρε απ' το χέρι και μας οδήγησε πίσω από την κοιλόττητα του άντρου, όπου ένας ευθυτενής βράχος άφηνε μια εσοχή κι ένα πέρασμα που το έφραζε κάπως άλλος, φυτευτός, βράχος. Παρατήρησα προσεκτικά το πλαίσιο της σπηλιάς και το βράχινο συνονθύλευμά

του. Η οπή, το βάθος, η απλωσιά και το μεγάλο πλαϊνό βραχολίθαρo με έβαλαν σε σκέψεις. Στον νου μου ήρθε η περιγραφή του Ομήρου για την κυκλώπεια βραχοσπηλιά: «Καρπαλίμως δε εις άντρον αυτού αφικόμεθα, αλλ' αυτόν ένδον ουχ εύρομεν, ενόμευε γαρ κατά νομόν τα πίονα μήλα». Να και τα «πίονα μήλα», οι καλοθρεμμένες δηλαδή προβατίνες. Πολύ πιο κοντά, ασφαλώς, στην

Υπήρχαν δύο τύπο σπιτιών στο Δραγαμέστο, το μονόσπιτο, και το σύνθετο, συνήθως διώροφο δίχωρο με προθάλαμο ή διώροφο τρίχωρο των πιο εύπορων οικογενειών. Η δίπατη κατοικία ήταν εφοδιασμένη με πέτρινη σκάλα, προσκολλημένη στην στενή της πλευρά. Η σκάλα οδηγούσε σε λίθινο εξώστη (λότζα / loggia) και στον πρώτο όροφο. Απομεινάρια του αρχοντικού της οικογένειας Τσέλιου.

ομηρική περιγραφή είναι η θέση, το φυσικό υπόβαθρο κι η ιστορική ταυτότητα αυτού του σπηλαιού από το άλλο, εκείνο στον Ίσμαρο, έξω από τη Μάκρη της Αλεξανδρούπολης, το οποίο θεωρείται το πιθανότερο άντρο του Πολύφημου.

Επιστρέψαμε ακολουθώντας την ίδια πορεία, με αμφιβολίες και ερωτηματικά να χειραγωγούν τη σκέψη μας και να υπερακοντίζουν τις εντυπώσεις μας, να μας προβληματίζουν σχετικά με την έλλειψη ενδιαφέροντος εκ μέρους των αρμόδιων Αρχών για τη δημιουργία και σήμανση ενός βατού μονοπατιού ως την πανέμορφη αύλεια σπηλαιότητα της Βελούτσας. Μάθαμε εκ των υστέρων ότι έχει μπει σε κάποιο πρόγραμμα από τον Δήμο Ξηρομέρου η αξιοποίησή του. Επόμενος προορισμός, το χωριό Καραϊσκάκης. Στα τέσσερα χιλιόμετρα και στη μέση περίπου της κοιλάδας, δυτικά από το χωριό, φεύγει στενός δρομίσκος που ανηφορίζει για άλλα τέσσερα χιλιόμετρα, με χωμάτινο και στενό οδόστρωμα, για να φτάσει στα ερείπια του Παλιού Χωριού. Εδώ

Καταπληκτικές αρχιτεκτονικές κατασκευές στα μεγάλα και συνήθως διώροφα πέτρινα σπίτια του Δραγαμέστου. Ένα ολοπέτρινο χωριό που εγκαταλείφθηκε εξολοκλήρου από τους κατοίκους του που βρήκαν νέες ρίζες στον κάμπο. Η θέα από το Δραγαμέστο στην κοιλάδα και το Νέο Βασιλόπουλο.

είναι το Δραγαμέστο, ένα χωριό φάντασμα, ολόκληρο εγκαταλειμμένο και σε ερειπιώδη κατάσταση, με υπέροχα, όμως, παλιά πέτρινα σπίτια, κουφάρια πια.

Το ερειπωμένο Δραγαμέστο βρίσκεται δυτικά του χωριού Καραϊσκάκης, στις υπώρειες της Βελούτσας, σε υψόμετρο 240 μέτρων. Εγκαταλείφθηκε το 1971, όταν οι τελευταίοι κάτοικοι, λόγω κατολισθήσεων, κατέβηκαν χαμηλότερα και ίδρυσαν το σημερινό χωριό Καραϊσκάκης. Ο οικισμός αυτός ήταν ο πρώτος οικιστικός πόλος της περιοχής στο βάθος του κόλπου, ο οποίος ονομαζόταν Σκάλωμα του Δραγαμέστου. Ήταν ένα από τα μεγαλύτερα χωριά του Ήρωμερου. Η θάλασσα έφτανε μέχρι το βάθος της σημερινής κοιλάδας, στην οποία ήρθαν να εγκατασταθούν με τα χρόνια οι ορεινοί πληθυσμοί, για να συμπήξουν τον Νέο Καραϊσκάκη και το Νέο Βασιλόπουλο. Όσον αφορά τους λόγους εγκατάλειψης του παλιού χωριού και την ονομασία του νέου, η έρευνα αποκάλυψε μεγάλη αντιπαλότητα.

Η μια άποψη τάσσεται υπέρ της επανεποίκισης του παλιού χωριού, καθώς το τελευταίο βρίσκεται πράγματι σε προνομιακή θέση, σε καταπράσινη τοποθεσία κι εξαιρετικά σπουδαίο ορεινό ανάγλυφο, με ιδιαίτερα ευεργετικό μικροκλίμα και μεγάλη ιστορία, σε αντίθεση με το σημερινό χωριό που βρίσκεται στον βάλτο, όπου υπάρχει υγρασία και κουνούπια, και που το καίει ο ήλιος λιώνοντας και τις πέτρες ακόμη.

Όσο για την ονομασία, θα χρειαζόταν να γραφεί ολόκληρο βιβλίο για το θέμα. Το παλιό

Ο άλλοτε μεγαλοπρεπής ναός του Αγ. Αθανασίου στην είσοδο του χωριού. Κτίστηκε το 1784.

Ο ναός του Αγ. Γεώργιου, πολιούχος του χωριού μέχρι το 1784 είναι κτισμένος σ' ένα ύψωμα με εξαιρετη θέα και κατάγραφος στο εσωτερικό του, δίπλα στο αρχοντικό της οικογένειας Τσέλιου.

όνομα, Δραγαμέστο (από τη σύνθεση των λέξεων δράγα, που σημαίνει κοιλάδα, και μέστο, που σημαίνει τόπος), είναι κατά βάση σλάβικο αλλά αγαπημένο όνομα των παλιών κατοίκων του χωριού. Είναι εύχο και δεν συναντιέται πουθενά αλλού στην Ελλάδα, σε αντίθεση με το «Καραϊσκάκης», που υπάρχει σε σωρεία ομώνυμων τοποθεσιών – χώρια που ο γιος της καλόγριας δεν είχε, σύμφωνα με όλα τα ιστορικά στοιχεία, καμιά σχέση με την περιοχή, παρεκτός του ότι πέρασε από δω με το στράτευμά του και διαχείμασε για ένα φεγγάρι. Στο Μουσείο Μπενάκη, άλλωστε, υπάρχει λαϊκή ζωγραφιά με τη Ναυμαχία του Δραγαμέστου (στον κόλπο του Αστακού). Ο Καραϊσκάκης ούτε γεννήθηκε ούτε έζησε ούτε έδωσε καμιά μάχη στο μέρος αυτό. Από πού κι ως πού, λοιπόν, να διατηρείται ακόμη και σήμερα το όνομα Καραϊσκάκης; Στο αξιολογότερο βιβλίο του Ιωάννη Χ. Δημητρώκα Ιστορία του Δραγαμέστου/

Ο ναός
του Διός Καραού.

Ερείπια της
παλαιοχριστιανικής
βασιλικής στον χώρο
του αρχαίου Αστακού.

Αστακού και της περιοχής του στα νεότερα χρόνια (περ. 1470-1832) διαβάζουμε για τη συμβολή του Δραγαμέστου στην ιστορία της Δυτικής Ελλάδας, η οποία διακόπτεται το 1930 με τη μετονομασία του χωριού. Μετά το Δραγαμέστο, στα 1.200 μέτρα, υπάρχει διασταύρωση που ο δεξιός της κλάδος οδηγεί ύστερα από άλλα 2,7 χιλιόμετρα στον λόφο του Προφήτη Ηλία. Εκεί υπάρχει μια όμορφη λιβαδωτή αλάνα, και μια σιδηρόπορτα μας μπάζει στα μυστήρια ενός απροσδόκητου ναϊκού χώρου που κάποτε πληρούσε όλες τις προδιαγραφές μεγάλης μοναστικής πολιτείας. Εδώ φέρεται ότι έμεινε ένα φεγγάρι ο Γιώργης Καραϊσκάκης. Η έκκληση όμως έρχεται μετά την είσοδο στο εσωτερικό του σωζόμενου καθολικού της μονής. Ο ναός διατηρείται κατάγραπτος και διαθέτει υπόστυλο τοξωτό υπόστεγο στη νότια πλευρά. Μας εντυπωσιάζει το βαρυφορτωμένο του πρόγραμμα. Ο ανώνυμος

ζωγράφος του 17ου αιώνα οργανώνει έτσι τα θέματά του, ώστε να περιλαμβάνει τον κύκλο του Ακάθιστου Ύμνου, τα θαύματα και τις παραβολές του Χριστού, μα κυρίως την πρωτότυπη εικονική της Σταύρωσης με το σώμα του Χριστού ανάποδο στον σταυρό. Όταν βγαίνουμε στον υπαίθριο χώρο της μονής, ο Τάκης μας δείχνει στο βάθος, χαμηλά από το ύψωμα του λόφου, ένα μικρό πλάτωμα ανάμεσα στα πεύκα και τα κυπαρίσσια. Εκεί στέκουν ορθογώνιες πλάκες, οι οποίες γυαλίζουν ελαφρά στην αντιλιά. «Εκεί θα πάμε τώρα», λέει, «αλλά από άλλο δρόμο, γιατί η πρόσβαση από δω είναι δύσκολη. Τα ερείπια που βλέπεται είναι ο Ναός του Διός Καραού».

Και αμ' έπος αμ' έργο. Επιστρέφουμε στη διασταύρωση του Καραϊσκάκη και παίρνουμε ξανά τον δρόμο για τον Αστακό. Λίγο πριν μπούμε στον οικισμό, διασχίζουμε τον κύριο άξονα Μεσολογγίου-Πάλαιου-Βόνιτσας

και οδηγούμαστε σε 100 μόλις μέτρα σε δεξιά παράκαμψη. Στην αρχή είναι ομαλό το οδόστρωμα, αλλά αμέσως μετά πέφτουμε σε κακοτράχαλο πετρόδρομο τον οποίο δεν εγκαταλείπουμε παρότι το αμάξι κινδυνεύει από τα φυτευτά μονοκόμματα λιθάρια. Η απόσταση είναι 1.800 μέτρα μέχρι την πινακίδα της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας για τον Ναό του Διός. Μια άλλη πινακίδα δίπλα λέει για μια βυζαντινή πόλη που προσεγγίζεται πολύ δύσκολα εξαιτίας της άγριας βλάστησης. Σύμφωνα με τα στοιχεία μας, βρισκόμαστε στην περιοχή του αρχαίου Αστακού, όπου βλέπουμε τα υπολείμματα του ναού του Διός Καραού. Λίγα μέτρα παρακάτω παρατηρούμε τέσσερις θολωτούς τάφους τον έναν δίπλα στον άλλο. Απέναντι ακριβώς διακρίνεται, σε μια επίπεδη οχυρωματική γραμμή, η ισχυρή, μικτής χρονολογικής εποχής, περιτείχιση της αρχαίας πόλης του Αστακού. Εκατό μέτρα από τους τύμβους πέφτουμε

Τμήμα του αρχαίου τείχους στον αρχαίο Αστακό.

Εντοιχισμένο αρχαίο μέλος στον εξωτερικό τοίχο του ναού του Προφήτη Ηλία λίγο έξω από το Δραγαμέστο.

επάνω σε μια οχύρωση το κάτω μέρος της οποίας αποτελείται από κυκλώπειους λίθους πολυγωνικής μορφής. Στο ανώτερο στρώμα του τείχους οι λίθοι είναι μικρότεροι και στο ανώτατο ακόμη πιο μικροί, με κουρασάνι και κεραμικά ενθέματα. Το τείχος φτάνει σε μια πύλη εισόδου αρχαίας τεχνοτροπίας και κάμπει προς τα δεξιά, περικυκλώνοντας ολόκληρον τον λόφο της αρχαίας πόλης, η οποία δέχτηκε τις οικιστικές επεμβάσεις τριών τεσσάρων δυνασκειών. Βαδίζοντας στο εσωτερικό ανακαλύπτουμε τα ερείπια δύο βυζαντινών εκκλησιών.

Με τον Τάκη πάντα μπροστάρη σε όλα αυτά τα ανίδωπα, κρυμμένα μυστικά των αρχαίων και νεότερων χρόνων θα τελειώσουμε, αργά

το μεσημέρι, την ανιχνευτική μας πορεία στον ολοζώντανο αλλά λησμονημένο μνημειακό πυρήνα του Αστακού, που θα γεμίσει τις μπαταρίες μας με εικόνες, εντυπώσεις, είδωλα και υλικά της αρχέτυπης εμπειρίας και γνώσης. Το βράδυ αργά, στον Αστακό, το φεγγάρι θα λούζει ολόγιομο τον κόλπο και τις κορφές των νησιών που, σαν ακοίμητοι φύλακες, θα εκτελωνίζουν στην είσοδο του λιμανιού όλους τους ανεπιθύμητους επισκέπτες, μην και τολμήσει κάνας μπαγάσας άνεμος ή πειρατής κουρσάρος, απ' αυτούς που λυμαίνονται τα κειμήλια της αρχαίας πατρίδας, να μπει και να τα συλήσει όλα. Νωρίς το πρωί, μόλις σκάσει μύτη ο ήλιος πίσω από το Στουρνάρι, θ' ακούσουμε τα πρώτα καμπανάκια των ψαράδων που μπαίνουν τροπαιούχοι στο λιμάνι ύστερα από το ολονύχτιο σαφάρι καθώς και την καμπάνα του ήλιου να σφυροκοπάει, γεμάτη δύναμη, διαύγεια κι ασπράδα, καλώντας μας σε πρωινή βόλτα μέσα και γύρω από την πόλη.

Τα ωραία αρχοντικά του Αστακού μυρίζουν ακόμη νοσταλγία και πλούτο μιας άλλης εποχής, που δε λείει, ευτυχώς, να φύγει από πάνω τους. Ένας περίπατος στα γραφικά δρομάκια και στις πλατείες θα μας γεμίσει με εικόνες παλιών νεοκλασικών σπιτιών. Τα περίτεχνα μπαλκόνια τους και οι πανέμορφες καγκελόπορτες μαρτυρούν την οικονομική και πνευματική άνθηση της πόλης στις αρχές του προηγούμενου αιώνα – τον σχεδιασμό της, βέβαια, είχαν αναλάβει Βαυαροί αρχιτέκτονες από το 1862. Η πόλη είναι αμφιθεατρικά χτισμένη, στην άκρη μας ομαλής κοιλάδας, όπως τη βλέπουμε ξαφνικά ερχόμενοι από το Αιτωλικό και το Λεσσίσι. Εντύπωση κάνει ο ορεινός, ολόγυμνος όγκος της Βελούτσας, που ορθώνεται σαν πέτρινος δράκος, δεσπόζοντας στον ευλογημένο αυτόν τόπο.

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Ο Αστακός απέχει από το Μεσολόγγι, πρωτεύουσα του νομού, 56 χιλιόμετρα και 51 από το Αργίτιο, που είναι το μεγάλο αστικό κέντρο της περιοχής.